

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Факультет/інститут психології**

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Філософія освіти і сучасні проблеми вищої школи**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) PhD

Освітньо-наукова програма: «Філософія»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри філософії,  
соціології та релігієзнавства  
Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія освіти і сучасні проблеми вищої школи
Освітня програма	Філософія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий) PhD
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	Другий. Четвертий.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

## 2. Опис дисципліни

**Мета:** формування комплексної системи знань з філософії освіти і сучасних проблем вищої школи.

**Завдання:** у результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні знати: основні методи вивчення філософії освіти і сучасних проблем вищої школи; філософські характеристики сфери освіти, її онтологічні і соціальні основи; аксіологічну природу філософії освіти; питання модернізації та реформування сучасної освіти; вміти: оперувати основними категоріями філософії освіти і сучасних проблеми вищої школи; володіти навичками дискусії і полеміки, а також аналітичного мислення, що дозволяють аспіранту брати участь в обговоренні питань, пов'язаних з філософією освіти і сучасних проблем вищої школи.

### **Компетентності**

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

### **Програмні результати навчання**

ПР1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПР5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПР9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

### 3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Філософія освіти, її зміст і значення	Розуміти поняття і знати предмет філософії освіти. Усвідомлювати роль освіти у житті людини. Розуміти зміст процесу самоствердження людини в освіті.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
2.	Гендерне питання в освіті	Розуміти, в чому полягає гендерний підхід у педагогіці та освіті. Розрізняти статоворольовий і гендерний підходи в освіті. Мати уявлення у методології та методиці гендерного аналізу освіти.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
3.	Академічна культура	Знати зміст поняття «академічна культура», перелік її найважливіших функцій. Розуміти принципи і цінності академічної культури.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
4.	Навчальний заклад як формальна організація	Розуміти, в чому полягає бюрократичний характер освіти як формального інституту. Знати і розуміти функції освіти стосовно різних галузей суспільного буття.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
5.	Освіта та соціальна нерівність	Знати передумови виникнення проблеми нерівності в освіті. Розуміти зміст проблеми нерівності в освіті. Орієнтуватися в сучасних тенденціях проблеми нерівності.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
6.	Суб'єкти освітньої діяльності	Розуміти поняття та знати функції суб'єктів освітньої діяльності. Розуміти роль місце і роль студентства як соціальної групи. Знати найважливіші тенденції у динаміці викладацького складу.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
7.	Стан та перспективи розвитку освіти	Розуміти, в чому полягають соціальні ризики сучасної освіти. Розуміти місце освіти в контексті глобальних проблем людства. Орієнтуватися у найважливіших тенденціях реформування освіти.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

### 4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50

### 5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальних робіт	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести										25				25				50
Всього на тиждень			10			10			10	25		10		25	10			100

### 6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> <li>Базалук О. О., Юхименко Н. Ф. Філософія освіти [Текст] [Текст] : навчально-методичний посібник. – К. : Кондор, 2019. – 164 с.</li> <li>Бевзенко Л. Криза освіти, сучасні соціокультурні трансформації та зміна повсякденних освітніх практик // Філософія освіти. – 2018. – №2. – С. 100-117.</li> <li>Бойченко М. Завдання для філософії освіти в Україні у світлі теорії поколінь // Філософія освіти. – 2019. – №2. – С. 8-34.</li> <li>Бойченко М. Цінності як категорія філософської освіти (соціально-філософський та філософсько-антропологічний ракурси) / М. Бойченко // Філософія освіти. – № 1-2 (8). – 2009. – С. 99-107.</li> <li>Гнатюк Я.С. Філософія освіти і науки. Методологічні та теоретичні проблеми філософії: навчальний посібник / Я.С.Гнатюк, Б.М.Рохман. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2018. – 114 с.</li> <li>Горбунова, Л. Освіта для стійкого розвитку: до питання про концепти та методологію // Філософія освіти. – 2019. – №1. – С. 52-78.</li> <li>Добронравова І. Когнітивні засади освітніх стратегій // Філософія освіти. – 2018. – №2. – С. 134-145.</li> <li>Дольська О. Парадигмальні зміни у сучасній філософії освіти // Філософія освіти. – 2018. – №2. – С. 146-162.</li> <li>Зінченко В. Екзистенційно-діалогічна модель філософії освіти: освітньо-виховна та соціально-духовна комунікація у контексті суспільного розвитку // Філософія освіти. – 2018. – №1. – С. 115-133.</li> <li>Карівець І. Проблемне навчання філософії (на прикладі Національного університету "Львівська політехніка") // Філософія освіти. – 2018. – №1. – С. 180-198.</li> <li>Клепко С.Ф. Конспекти з філософії освіти / С.Ф.Клепко. – Полтава: ПОІППО, 2007.</li> <li>Клепко С. Ф. Філософія освіти в Європейському контексті. / С. Ф. Клепко – Полтава: ПОІППО, 2006. – 338 с.</li> <li>Кремень В.Г. Якісна освіта як вимога ХХІ століття // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. – 2007. – Вип. 15-16 (19-20). – С. 3-10.</li> <li>Култаєва М. Провокативна філософія освіти : Fata morgana універсалізму та спокуси</li> </ol>	

сингулярності (К. П. Лісман, Р. Д. Прехт і А. Реквіц) // Філософія освіти. – 2018. – №2. – С. 32-69.

15. Матусевич Т. В., Колесник Л. В. Демократія в освіті: ідеальне буття чи педагогічна реальність? // Філософія освіти. – 2019. – №1. – С. 115-127.
16. Мулярчук Є. Покликання людини у сучасному світі: відповідальність та очікувані компетенції педагогів // Філософія освіти. – 2019. – №1. – С. 187-200.
17. Панафідіна О. Логіка сучасної освітньої парадигми: І. Кант проти Дж. Локка // Філософія освіти. – 2018. – №1. – С. 150-165.
18. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII//Відомості Верховної Ради України. – К.: Парламентське видавництво, 2014. – 37-38. – С. 2716-2798.
19. Пролеєв С. Шанси освіти у глобальному світі // Філософія освіти. – 2019. – №2. – С. 35-55.
20. Репко М. Освіта по-українськи: 129 мільярдів – марнотратство чи інвестиція? [Електронний ресурс] / Марія Репко, Юлія Руда // Українська правда. – 2017. – 15 лютого. – Режим доступу до статті: <http://www.epravda.com.ua/publications/2017/02/15/620955/>
21. Сагуйченко В. Застосування інституційного підходу у проблемному полі філософії освіти // Філософія освіти. – 2018. – №2. – С. 118-133.
22. Совсун І. Як зробити хорошу школу? Висновки дослідження PISA [Електронний ресурс] / Інна Совсун // Українська правда. – 2016. – 20 грудня. – Режим доступу до статті: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221754/>
23. Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс [Текст] [Текст] : навч. посібник / за ред. Додонова Р. О., Мозгового Л. І. – К. : ЦУЛ, 2014. – 512 с.
24. Філософія освіти: навч. посібн. / За заг. ред. В.Андрущенко. – К.: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2009.
25. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.
26. Шамрай В. Публічний інтелектуал як освітній проект // Філософія освіти. – 2019. – №2. – С. 224-239.
27. Шевченко В. Філософія освіти: проблеми самовизначення / В. Шевченко // Філософія освіти. – № 1. – 2005. – С. 18-28.
28. Ярошенко А. О. Ціннісний дискурс освіти: Монографія / А. О. Ярошенко – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – 156 с.

## 7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: <a href="https://kfsr.pnu.edu.ua/">https://kfsr.pnu.edu.ua/</a> ; електронна адреса: <a href="mailto:kfsr@pnu.edu.ua">kfsr@pnu.edu.ua</a>
Викладач (і) Гостьові лектори	Даниляк Ростислав Петрович
Контактна інформація викладача	<a href="mailto:rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua">rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua</a>

## 8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного
--------------------------	--

	навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні аспіранта підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – написання есе на довільну тему в межах тематики дисципліни.
Неформальна освіта	Аспірант самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач



Даниляк Р.П.